

d'Sozialpartner hunn am Kader vun der Tripartite, déi am September war, gesot, dass déi Erhéijung vum Mindestloun hei soll kommen. Ech sinn och frou dorwäert an ech sinn och frou, datt mer hei eng grouss Eestëmmegeet hunn.

Merci.

Une voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci. Den Här Yves Cruchten freet nach d'Wuert.

M. Yves Cruchten (LSAP) | Merci, Här President. Ech mengen, den Här Minister huet jo elo de Rapporteur vun 1973 zitëiert, den Här Wolter, an dee Mann hat komplett Recht, well wa mer en Automatismus, wéi d'Piraten dat elo hei fuerderen, aféieren an d'Chamber net méi driwwer ofstëmmt, da kéint dat jo bei enger negativer Lounentwécklung bedeuten, dass automatesch dann d'Léin géife gekierzt ginn. Dofir fannen ech déi Propos eng falsch gutt Iddi an déi sollte mer op jidde Fall op der Säit loossen!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Cruchten. An den Här Clement huet direkt d'Wuert gefrot.

M. Sven Clement (Piraten) | Jo, merci, Här President. Pardon, do muss ech dem Här Cruchten awer dann Onrecht ginn, obwuel e jo eng Kéier kéint Recht hunn, wann dann ee géif esou e Projet de loi oder eng Proposition de loi deposéieren, wou een et och kéint erofsetzen. Et wëll just nach eng Kéier zitëieren: D'Gesetz schwätzt vu just vun engem Relèvement vum Salaire social minimum an ni vun enger eventueller Baisse! Deementspriedend ass dat doten nach méi Philosophie wéi dat, wat den Här Kersch mir virdru virgeworf huet!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Clement. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

M. Dan Kersch (LSAP), rapporteur | Op jidde Fall ass déi beschte Garantie, dass en ëmmer an d'Luucht geet, säit d'LSAP an der Regierung ass!

M. Fernand Etgen, Président | Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8117. Den Text steet am Document parlementaire 8117^s.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8117 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Da maache mer elo de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi ass eestëmmeg mat 60 Jo-Stëmmen uegheoll.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galle (par M. Laurent Mosar), Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Mme Elisabeth Margue, M. Georges Mischo (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff (par M. Gusty Graas), Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. André Bauler) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch (par M. Yves Cruchten) et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup (par M. Jeff Engelen) et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

7. 8120 – Projet de loi portant modification de la loi modifiée du 20 juin 2020 portant

1° dérogation temporaire à certaines dispositions en matière de droit du travail en relation avec l'état de crise lié au Covid-19 ;

2° modification du Code du travail

Mir kommen elo zum Projet de loi 8120, enger Ofännerung vum Aarbechtsrecht am Kader vun der Covid-19-Pandemie, a wann ech richtig informéiert sinn, war ee sech an der Kommissioun eens, datt mer no der Presentatioun vum Rapport ouni Diskussioun kéinten direkt iwwert de Projet ofstëmmen. An d'Wuert huet elo de Rapporteur vun dësem Projet de loi, den honorabelen Här Dan Kersch.

Rapport de la Commission du Travail, de l'Emploi et de la Sécurité sociale

M. Dan Kersch (LSAP), rapporteur | Merci nach eng Kéier, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, déi zwee lescht Jore waren duerch d'Covid-19-Pandemie markéiert. Fir eng Iwwerlaaschtung vun eise Gesondheetssystem ze verhënneren, gouf den 1. Abrëll 2020 d'Méiglechkeet geschaf, fir op Leit, déi an der Preretraite sinn, kënnen zrëckzegräifen. Des temporaire Mesure sollt fir d'Dauer vun der Kris gëllen a gouf entre-temps schonns e puermol verlängert. Déi aktuell Reegelung leeft den 31. Dezember 2022 of.

Mir stëmmen haut also iwwert e Gesetz of, dat eng zäitlech Verlängerung vun dëser gudder Reegelung bis den 31. Mäerz 2023 virgesäit. Bei dëser Verlängerung geet et drëms, dass Leit, déi an der Preretraite waren oder sinn, och weiderhi kënnen a Laboen, am Gesondheets- an am Flegeselector schaffen, ouni dass dat negativ Auswierkungen op hir Uspréch op Preretraitesindemnitéiten huet.

Vu datt de Personalmangel an deenen dräi Secteuren héchstwahrscheinlech eis och nach an deenen nächste Méint wäert weiderhi beschäftegen a vu datt d'Iwwerstonneregelung an d'Congéspäng sollt respektéiert ginn, gëtt also no enger Verlängerung insgesamt gefrot. An déi ass dann och mat dësem Gesetz bis den 31. Mäerz 2023, wéi ech et virdru gesot hunn, virgesinn. D'Gesetz sollt den 1. Januar a Kraaft trieden, soudass et och keen Iwwergang gëtt oder kee Leerraum gëtt. Wéi gesot, dat heite leeft den 31. Dezember 2022 aus an dat neit fänkt den 1. Januar 2023 un.

De Projet de loi ass de 16. Dezember 2022 vum Aarbechtsminister deponéiert ginn. De Staatsrot huet deen nämmelechten Dag, de 16. Dezember, säin Avis scho ginn. A sengem Avis huet de Staatsrot näischt am Fong aussetzen a gëtt säin Accord zum Projet de loi. Den 22. Dezember 2022 goufen de Projet de loi an den Avis vum Staatsrot an der Kommissioun analyséiert. An där Sitzung huet d'Kommissioun mech als Rapporteur vum Projet designéiert. D'Kommissioun huet de Rapport den 22. Dezember guttgeheesch.

M. Fernand Etgen, Président | Merci dem Här Rapporteur Dan Kersch.

D'Regierung huet d'Wuert, den Här Aarbechtsminister Georges Engel.

Prise de position du Gouvernement

M. Georges Engel, Ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Économie sociale et solidaire | Jo, merci dem Rapporteur. Effektiv, et ass eng Verlängerung vun enger besteeënder Dispositioun, déi déi Leit, déi an der Preretraite sinn, net soll benodeelegen. D'Pandemie ass leider nach net eriwwe. D'Gesetz leeft och nach bis den 31. Mäerz a mir wollte virbereet sinn, wann et elo nach eng Kéier zu enger Erhéijung vun den Zuele sollt kommen a mir missten zrëckzegräifen op d'Reserve sanitaire, dann hu mer dat heite Gesetz scho gestëmmt. Hoffe mer, dass mer et net ze vill brauchen an Usproch ze huelen!

Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci dem Aarbechtsminister Georges Engel.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8120. Den Text steet am Document parlementaire 8120^s.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8120 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Da maache mer elo de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

Dëse Projet de loi ass eestëmmeg mat 60 Jo-Stëmmen uegheoll.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galle (par M. Laurent Mosar), Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Mme Elisabeth Margue, M. Georges Mischo (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff (par M. André Bauler), Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Max Hahn) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch (par M. Yves Cruchten) et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup (par M. Jeff Engelen) et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

8. 8098 – Projet de loi instituant une contribution étatique visant à limiter la hausse des prix des granulés de bois pour le chauffage primaire des ménages privés

Mir kommen elo zum Projet de loi 8098 iwwert d'Mesuren, déi d'Hausse vum Präis vun den Holzpellets

limitéiere soll. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. An d'Wuert huet elo d'Madamm Rapportrice vun dësem Projet de loi, déi honorabel Madamm Josée Lorsché. Madamm Lorsché, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission spéciale « Tripartite »

Mme Josée Lorsché (déi gréng), rapportrice | Merci, Här President. Ech hu mer soe gelooss, dass den Här Minister mam Vëlo ënnerwee an d'Chamber ass. Am Ree geet dat net ëmmer esou séier.

(Hilarité)

Dir Dammen an Dir Hären, mat dësem Projet de loi schafe mer déi legal Basis, fir e weidert Element vum Tripartite-Accord vum leschte September ëmzesetzen.

(Brouhaha général)

Jo?

Une voix | Loosst Iech net stéieren!

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP) | Et waren nëmme gutt Wënsch!

M. Marc Goergen (Piraten) | Just witzeg mam Vëlo, well mer de Fuerpark kennen.

M. Fernand Etgen, Président | D'Madamm Rapportrice huet d'Wuert!

Mme Josée Lorsché (déi gréng), rapportrice | Et war eng Info!

Nodeems mer d'Deckelung vun de Gaspräisser scho gestëmmt hunn, geet et bei dësem Projet de loi ëm d'Mise en place vun engem temporären Hëllefssystem fir d'Privatpersounen, déi hir Wunneng net mat Gas, mee mat Holzpellets heizen a mat enger considerabler Präishaussse konfrontéiert sinn.

Konkreet féiert dëse Projet de loi dozou, dass den Endpräis, deem d'Clientë musse bezuelen, ëm 35 % reduzéiert gëtt, mat enger maximaler Reduktioun vun 200 Euro pro Tonn.

D'Reduktioun gëtt fir eng maximal Quantitéit vu 5 Tonne pro Liwwerung applizéiert a bei de Gebaier, déi iwwer méi wéi eng Logementsunitéit verfügen, läit déi maximal Quantitéit bei 10 Tonne pro Liwwerung, dëst mat enger Lafdauer vun engem Joer ab dem 01.01.2023 bis Enn des Joers, den 31.12.2023. Fir d'Beneficiarië virun administrativen Hürden ze schützen, gëtt d'Präisreduktioun direkt op de Rechnungen applizéiert. Viséiert sinn ausschliesslech Holzpellets, déi en vrac iwwer de Wee vun engem Camion-citerne um Lëtzebuurger Territoire an e Gebai geliwwert ginn, wat op d'mannst iwwert eng Wunneng verfüegt.

Wat d'Eligibilitéit vun de Fournisseuren ugeet, sou kann et sech souwuel ëm Betriber handelen, déi zu Lëtzebuerg ugesidelt sinn, wéi och ëm auslännesch Betriber, déi Holzpellets op Lëtzebuerg liwweren. Et ass wichteg ze betounen, Dir Dammen an Dir Hären, well am Ufank den Androck entstan ass, wéi wann et sech ausschliesslech ëm Lëtzebuurger Betriber dierft handelen: Dat ass net de Fall!

A béide Fäll mussen d'Fournisseure sech spëtstens ee Mount nom Akraafttriede vun dësem Projet de loi iwwert e Formulaire mat enger ganzer Rei vun Donnéeën an e spezielle Regëster androen. Dës Donnéeën betreffen hir kommerziell Identitéit, mee och d'Vente vun Holzpellets, déi si ënnerhalb vu Januar 2022 a Juni 2022 getäteg hunn.

Um Minister ass et, fir dës Lëscht op engem entsprechenenden Internetsite ze publizéieren an à jour ze halen. Fir d'Liquiditéit vun de Fournisseuren net op d'Spill ze setzen, rembourséiert de Staat d'Präisreduktioun a Form vun Avancen un d'Fournisseuren an dat

a véier trimesteriellen Tranchen op d'Joer verdeelt. De Montant vun den Avancë läit jeeweils bei 200 Euro pro Tonn a gëtt op 90 % vun der Quantitéit applizéiert. Fir effektiv vun den Avancë profitéieren ze kënnen, mussen d'Fournisseuren dann awer eng ganz Rei Donnéeën liwweren, déi Dir a mengem schrëftleche Rapport am Detail kënnt noliessen.

Fir all Fournisseur, deen da vun enger Reduktioun oder méi Reduktioun profitéiert huet, gesäit de Projet de loi och eng ganz Rei Obligatiounen vir. Dozou gehéiert ënnert anerem d'Deklaratioun vun allen Detailler, déi sech op d'Vente an op d'Reduktiounen bezéien, déi hinnen ënnerhalb vun deene véier Avancen zougestane gi sinn. De 15. Februar 2024 kënnt et dann zum Décompte final, dee sämtlech ausbezuelten Avancen an effektiv Reduktiounen mussen enthalten, déi vun de Fournisseuren deklaréiert gi sinn.

Am Fall, wou den Total vun den Avancen zum Schluss méi héich läit wéi déi reell Kompenséierung, muss de Fournisseur den Excedent ënnerhalb vun 30 Deeg zrëckbezuelen. Ausbezuel ginn d'Montanten iwwert de Klima- an Energiefong, dee par rapport zu de Fournisseuren vun de Privileegie vum Trésor de l'État profitéiert an ënnert d'Kompetenz vum Ëmweltministerium fällt.

(M. Mars Di Bartolomeo prend la présidence.)

Wichtig sinn natierlech och d'Kontrollen. Dës kënnen zur jidder Zäit stattfannen a musse spëtstens sechs Méint no der Opstellung vum finalen Dekont gemaach ginn. Dat heescht, dass d'Informatiounen, déi enger Demande vun der Aschreiwung an de Regëster zugronn leien, op hir Veracitéit, hire Warheitsgehalt, iwwerpréift kënne ginn.

Wat dann de finanziellen Impakt vun dësen Aiden ugeet, sou huet d'Regierung decidéiert, eng global Enveloppe vu 6,4 Milliounen zur Verfügung ze stellen. Dëse Montant ass opgrond vu folgende Variabelen definéiert ginn: éischtens, eng Consommation vun Holzpellets am residentieller Sektour vun 21.920 Tonne fir d'Joer 2020 – dëst entsprécht den Donnéeën vum Statec –; eng duerchschnëttlech Erhéijung, dat ass den zweete Punkt, vun der Consommation vun Holzpellets an der Héicht vun 13,2 % am residentieller Sektour; an, wéi gesot, eng finanziell Kompenséierung vu 35 % vum Präis mat engem Maximum vun 200 Euro pro Tonn, wéi ech et am Ufank gesot hat.

Op Basis vun de genannten Zuele gëtt d'Consommation am residentieller Sektour generell op 31.797 Tonne fir d'Joer 2023 ugesat. No all dësen Zuelen an Erklärungen kommen ech dann nach kuerz bei déi eenzel Avisen, déi zu dësem Projet de loi erakommen, ugefaange beim Avis vum Staatsrot vum 15.11.2022 (veuillez lire: vum 02.12.2022). A sengem Avis huet de Staatsrot e puer generell Remarken zum Text formuléiert an huet och dräi Oppositionen formelles erhuewen, déi duerch entsprecheend Textännerungen konnten aus der Welt geschaaft ginn. Et gëtt ëm Präzisiounen am Text an ëm d'Formulatiounen vun enger Rei Terminologien.

Den Avis vun der Chambre des Salariés staamt da vum 06.12.2022 an d'Chambre des Salariés huet och hiren Accord zu dësem Projet de loi ginn an doriwwer eraus awer och eng Rei Ergänzungen gefuerdert. Kritik kuum virun allem géint iwwer der Applikationsperiod vun dëser finanzieller Kompenséierung, wou d'CSL der Meinung war, dass dës Aidë retroaktiv ausbezuel misste gi bis an d'Joer 2022 zrëck. Laut der Chambre des Salariés riskéiert de Krittär, fir an de Genoss vun den Aiden ze kommen, déijéineg Fournisseuren auszuschléissen, déi net iwwer

Camions-citernes verfügen, mee hir Clienten op eng aner Manéier beliwweren, beispillsweis a Säck oder sougenannte „Big Bags“.

An der selwechter Optik bedauert d'CSL och, dass d'Menagen, déi Holzpellets just als complémentaire oder verstärkter Energiequell asetzen, vun den Aiden ausgeschloss ginn. A schlussendlech ass se der Meinung, dass all aner Form vun Holz oder Holz fir ze wieren oder ze verbrennen, wéi Holzspéin oder geschloent Holz, och an de Genoss vu Subventionen sollt kommen.

Den Avis vun der Chambre des Fonctionnaires et Employés publics vum 12.12.2022: Dora steet, dass dës Berufskummer de Projet de loi integral ënnerstëtzt, si fuerdert allerdéngs och eng obligatoresch Reduktioun vun Präis vun de Pellets, gradwéi och Sanktiounen, déi mam Netrespekt vun där Reduktioun verbonne misste ginn, a gradwéi d'CSL vermësst d'Berufskummer, also d'Chambre des Fonctionnaires et Employés publics, dann och d'Retroaktivitéit vun dësen Aiden.

Den Avis complémentaire vum Staatsrot kuum den 13.12.2022, an deem en dem Projet de loi gréng Luucht ginn huet, ënnert der Kondition vun enger weiderer klenger Reformulatioun. Domat hätt ech de Gros vum Projet am Detail erkläert, aner Punkte manner, déi kënnt der natierlech a mengem schrëftleche Rapport noliessen. Domat hunn ech déi grouss Linne jiddwerfalls ëmfaasst.

Bleift nach ze soen, dass dëse Projet de loi de 15. November 2022 vum Minister Claude Turmes deposéiert ginn ass an dass mäi Rapport den 20. Dezember, de leschten Dänschen also, majoritär an der Kommission ugeholl ginn ass. Domat ginn ech dann och direkt den Accord vun der grénger Fraktioun a soe Merci fir d'Nolauschteren.

An da sinn ech gespaant drop, ob ech wierklech Recht hat domat, dass den Här Minister mam Vëlo kuum. Ech woen, et ze bezweifelen bei deem Wieder. Ech hu mech warscheinlech geiert.

Merci.

(Hilarité)

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Merci. Da kann ech och deene Kolleegen, déi sech Suerge gemaach haten, soen, dass de Minister net gefall ass!

(Hilarité)

An ech ginn direkt d'Wuert dem Här Marc Spautz.

Discussion générale

M. Marc Spautz (CSV) | Merci, Här President. Och merci der Madamm Lorsché fir deen detailléierten an explizite schrëftlechen an och mündlechen Rapport. Mir hate ganz konstruktiv Gespréicher an der Kommission, wéi mer déi Diskussiounen haten iwwert d'Pellets, wou och all déi Problemer, déi d'Madamm Lorsché elo grad ënnerstrach huet, ob mat „Big Bags“ oder och déi Diskussiounen mat der Retroaktivitéit ... Dat war eng laang an eng konstruktiv Diskussioun.

Ech mengen, dass et wichtig ass, wa mer soen: „Bei Gas, Masutt an Elektresch gi mer Hëllef“, dass mer dann och musse bei de Pellets dat selwecht ginn, fir och do en Equiliber ze halen zwëschen deene Leit, déi e Choix gemaach hunn op déi eng oder aner Energiequell ze goen. Dat Eenzege, mee do weess ech, dofir kann den Här Minister net – deen heite Minister net –, mee do ass en anerem dofir zoustänneg, dass ass déi Fro, déi ëmmer bleift: Leit, déi elo de Choix huelen, eng Pelletsheizung ze kréien, déi hu Problemer, fir se montéiert ze kréien, well mer keng

Leit hunn um Lëtzebuerger Aarbechtsmaart, déi de Moment amstand sinn, dat séier genuch ze maachen.

An dat ass e Problem, net nëmme bei de Pellets, dat kann een och bei anere Beispiller soen och vu Pompelen, Wärmepompelen an alles. An dat ass och nach e Punkt, dee mer mussen ugoen, well hei dat mat de Sue kënnen mer einfach mat engem Fiederstréch an engem Gesetz maachen, dat zwar vill Geld kascht, mee fir déi Leit ze kréien, déi qualifizéiert Leit, déi mer brauchen an där Branche, déi kréie mer net hei, well mir elo decidéieren, mir ginn esou vill, an da sinn d'Leit do. Dat ass e ganz grouse Problem, dee mer hunn. Émmer méi Firmae soen Iech dat, wann Der urufft.

An do musse mer och all zesummen, net nëmme déi Leit aus der Energie, mee och déi aus dem Handwerk an déi aus der Bildung, eng Hand mat upaken, well soss gëtt dat e Problem, deem mer net méi nokommen. An dat Gesetz vu virdru vum Här Kersch mat den Infirmiëren ass horgenu dat selwecht.

An do, Kolleeginnen a Kolleegen, ass et wichteg, dass mer als Chamber 2023 déi Decisiounen huelen, fir dass mer dat qualifizéiert Personal kréien, wat mer brauchen, dass mer op d'mannst en Ufank maachen. Mir sinn elo dräi Joer mat der Kris amgaang, mee ech mengen, mir hu scho vill heibannen driwwer diskutéiert. Mee mir mussen elo do Neel mat Käpp maachen, an dat am Interêt vun de Leit an och am Interêt vun der Transitioun.

Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Merci och. An d'Wuert huet den Här Gilles Baum.

M. Gilles Baum (DP) | Merci, Här President. Loosst mech fir d'éischt der Rapportrice Merci soe fir hire pedagogeschen a komplette Rapport. Dat heiten ass e Projet, deen net am Tripartite-Accord festgehalten ass, mee awer aus der Tripartite-Kommissioun kënnt. Dat heescht, mir hunn als Kommissioun, mir hunn als Parlament hei eis Aarbecht gemaach, fir op e Punkt opmierksam ze maachen, deen eis wichteg war, nämlech dass déi ronn 1.600 Stéit zu Lëtzebuerg, déi eng Pelletheizung privat hunn, och an de Genoss kënnen komme vun enger Hëllef, gradesou wéi déi aner Stéit.

Mir hunn an der Chamberskommissioun och thematiséiert, dass et wichteg wär – mir hu grad virdru vun de Fournisseure geschwat; et gëtt net nëmme Fournisseuren zu Lëtzebuerg, et gëtt och Fournisseuren aus Ausland, an Saarland an a Rheinland-Pfalz, fir just déi ze nennen –, déi och ze sensibiliséieren, dass se sech elo an dee Regëster andree kënnen, fir d'Lëtzebuerger Consommateure kënnen ze beliwieren an dass dann och déi Leit, déi beliwert ginn, kënnen an de Genoss komme vun där staatlecher Hëllef hei.

Ceci étant dit, géif ech soen, gi mir natierlech och den Accord zu dësem Projet.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Merci. An dann huet als Nächsten den Yves Cruchten d'Wuert.

M. Yves Cruchten (LSAP) | Merci, Här President. Mir bleift just nach der Madamm Lorsché villmools Merci ze soe fir hire Rapport a selbstverständlech stëmme mir dat Gesetz mat.

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Merci. An dann den Här Fernand Kartheiser. Här Kartheiser, Dir hutt d'Wuert.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Jo, merci, Här President. Och fir der Madamm Lorsché Merci ze soen. Si huet dat ganz gutt gemaach. Ech wollt och eisen Accord ginn, awer mir hate gëschter eng Kéier kuerz geschwat, och mam Här Minister, dass mer awer e puer Ëmweltaspekter vun de Pellets nach sollten eng Kéier diskutéieren. Ech mengen, dat ass einfach e wichtige Sujet.

Ech huelen un, dass den Här Minister haut déi Äntwerte bruecht huet. Ech wär em dankbar dofir. Awer, wéi gesot, mir stëmmen dëst Gesetz mat, well mer eeben der Meenung sinn, dass jiddereen an dësen Zäite muss gehollef kréien, selbstverständlech och déi vill Leit, déi eng Pelletheizung doheem hunn.

Merci.

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Merci och. An dann huet d'Wuert d'Madamm Myriam Cecchetti.

Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk) | Jo, merci, Här President. Jo, mir stëmmen och dat Gesetz hei mat, dee Projet de loi hei mat. Der Rapportrice e grouse Merci fir hiren ausféierleche mëndlechen a schrëftleche Rapport.

Natierlech schlësse mir eis awer och e bëssen der CSL hire Kritikpunkten un, well fir déi Leit, déi eng Pelletheizung hunn, war et natierlech elo zimmlech blöd. Jiddwereen ass subventionéiert ginn. Si hunn awer och hiren „Tank“, soen ech emol, gefällt, ier de Wanter koom, dat heescht, si hunn do keng Subside kritt dovunner. An et muss een och wëssen, dass natierlech och d'Fournisseuren, virun allem déi aus dem Ausland: Déi hunn d'Lagere voll. Déi halen zum Deel d'Wuer zréck an do gëtt kënschtlech de Präis an d'Luucht gedriwwen, wat eng relativ Frechheet ass vis-à-vis vun de Leit, well déi sech do wierklech op Käschte vu Leit elo eng gëllen Nues wëlle verdéngen. A mir subsidiéieren dat och nach, well mer keen anere Choix hunn, an dat ass einfach schued.

Natierlech ass et och blöd, dass een nëmme ka mat engem Camion-citerne beliwert ginn. Mir hunn awer och déi ganz Diskussiounen an der Kommissioun matgemaach a mir wëssen, wéi schwéier et war, iwwerhaupt dat Gesetz hei zesummenzëckréien, a wéi schwéier et war, iwwerhaupt hei eng Léisung ze fannen. Et war net einfach, dofir am Numm vun de Leit awer e grouse Merci, dass eng Léisung fonnt ginn ass.

Natierlech hate mir als déi Lénk jo eng aner Propos bruecht. Mir hate jo gesot, mir sollen de Leit alleguer ganz einfach Energiegeld ginn, wat versteierbar wär, an déi, déi et net gebraucht hätten, hätten et iwwert d'Steieren zréckbezuelt. Dann hätt ee sech och net brauchen esou vill Gedanken ze maachen, wee mat wat hëtz a fir wat fir eng Hëtzezaart a Weis ee wéi eng Subside muss opbréngen. Well effektiv och déi, déi mat nach ganz anere Saachen hëtze wéi mat normalem Holz, si jo och hei ausgeschloss. Duerfir wier vläicht eng méi allgemeng Reegulung besser gewiescht fir jiddwereen.

Mee bon, wéi gesot, mir stëmmen dat heite mat a mir si frou, dass d'Leit elo do awer och gehollef kréien. Merci fir d'Nolauschteren.

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Här Clement, Dir sidd prett an Dir hutt och direkt d'Wuert.

M. Sven Clement (Piraten) | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, mam Tripartite-Accord gouf eng ganz Rei un Aidë geholl, fir d'Leit hei am Land während dëse schwéiere Krisenzäiten – an dat muss ee soen: Et si schwéier Krisenzäiten – ze

ënnerstëtzen. An domadder hu mer am Prinzip guet kee Problem.

Am Géigendeel: U sech begrëisse mer dës Aiden, och wa se eis ze vill mat der Strenz verdeelt ginn. A jo, och mir si fir eng Hëllef fir Leit mat enger Pelletheizung. Bon, am Ufank hat een déi Leit bal vergiess.

Woumat mer dann awer e bësse méi e Problem hu wéi mam Prinzip, dass de Finanzement vun dësen Aiden. A jo, et ass keen einfache Projet, mee dës Aidë gi mat Suen aus dem Klimafong bezuelt, engem Fong, deen ënner anerem als Zil huet, Mesuren ze finanzéieren, déi eis an eisem Kampf géint de Klimawandel zeguttkomme sollen, hei als Stéchwuert d'Beispill vun enger energieetescher Sanéierung. An dat ass hei guet net de Fall. U sech ginn hei Suen zweckentfremdet, amplaz se fir dat ze benotzen, fir dat se virgesi sinn.

Grondsätzlech hu mer och e Problem mat Pellets u sech. An ech maachen elo hei deene Leit guet kee Virwurf, déi sech esou eng Pelletheizung ugeschaaft hunn, well u sech sinn dës Leit Affe vun enger falscher Energiepolitik vun deene leschte Jore gewiescht. Et ass net eréischt zënter Kuerzem bekannt, dass Pellets eeben net esou nohalteg sinn, wéi ee ganz laang gesot huet. Gëschter gouf hei op dëser Plaz gesot, dass d'Nohaltegkeet vun de Pellets hei zu Lëtzebuerg awer guet net esou schlecht soll sinn. Mir sinn do anerer Meenung, mee bref.

Ech hunn et gëschter scho gesot an ech widerhuelen et haut dann nach eng Kéier: Datt et Primme fir nei Pelletheizunge gëtt, ass fir eis net de richtige Wee, well domadder drécke mer de Problem och an d'Zukunft!

Bon, ëmmerhi gouf jo gëschter dann och gesot, dass Pelletheizunge jo net méi als laangfristeg Alternativ fir d'Zukunft gesi ginn. Schwätze mer guet net dovunner, dass et schwéier ass, eng installéiert ze kréien. Mee da stellen ech mer awer d'Fro, wa mer soen: „Et ass keng laangfristeg Zukunftsvision méi fir Pelletheizungen do“, firwat subventionéiere mer dann nach den Abau vu Pelletheizungen?

Et ass e wichteg Signal, dass mer déi Leit, déi eng Pelletheizung hunn, elo ënnerstëtzen, esou wéi mer all Leit, déi wëinst der Kris Problemer hunn, fir d'Enner beieneenzëckréien, ënnerstëtze mussen, mee kommt, mir maachen eis dach näischt vir: Mir sollten e staarkt Signal no bausse ginn, dass Pelletheizungen net d'Zukunft sinn, an ech hoffen, dass dat awer och iergendwann eng Kéier kënnt!

Ech soen Iech Merci.

M. Marc Goergen (Piraten) | Ganz gutt!

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Merci och.

An d'Wuert huet direkt den Här Energieminister. Dir hutt d'Wuert.

(M. Fernand Etgen reprend la présidence.)

Prise de position du Gouvernement

M. Claude Turmes, Ministre de l'Énergie | Villmools merci. Fir d'éischt och e grouse Merci un d'Madamm Lorsché fir de Rapport, och dass dat alles esou schnell gaangen ass an der Tripartite-Kommissioun, fir dass mer elo op den 1. Januar déi Aidë kënnen ausbezuelen.

Ech si frou, dass mer déi Aidë fir Pellets fäerdegbruecht hunn. Dat war méi schwéier, well dat e Sec-teur ass, wou mir net d'Fournisseuren direkt haten, wou mer hu misse fir d'éischt emol iwwerleeën: Wéi kënnen mer dat iwwerhaupt hikréien An dee Choix,

dee mer elo gemaach hunn, mengen ech, ass dee richteg Choix, well e fir d'Leit einfach ass an onbürokratesch an eeben och da séier geet.

Leit, déi Pelletheizungen zu Lëtzebuerg hunn, dat sinn oft Leit, déi vläicht méi fréi wéi anerer ëmweltbewusst oder klimabewusst waren. An duerfir ass et besonnesch wichteg, dass mer fir déi Leit och haut hei eng Aide stëmmen.

Vläicht nach zu där Remark vum Här Spautz: Ech mengen, gëschter hat ech scho kuerz ugekënnegt, dass mer mam Här Engel amgang sinn, drun ze schaffen, fir nach zousätzlech Weiterbildungsmoossname grad fir déi Leit, déi aus dem Masutt a Gas gutt sinn, an dass mer déi dann eriwuer huelen op virun allem d'Wärmepumpelen. An do wäerten nei Ausbildungsprogrammer och schonn ufank vum Joer ulafen. Ech mengen, et ass e Manktum, deen do ass, an et ass e Manktum, dee mer awer konsequent als Regierung ugin.

Vläicht nach eng Kéier un d'Madamm Cecchetti: Merci, dass Der dat och ënnerstëtzt. Är Remark, dass een dat aneschtters hätt kënnen maachen: Ech mengen, firwat hu mer d'Aiden? Firwat hu mer de Gaspräisdeckel esou gemaach, wéi mer e gemaach hunn? Firwat hu mer Masutt gemaach? Firwat hu mer Stroum gemaach? Firwat maache mer dat heiten? Majo, well mer zu Lëtzebuerg en Indexsystem hunn a well mer, wa mer dat net esou gemaach hätten, dann hätte mir de Leit en Energiescheck ginn a mir hätten nach dräi, véier, fënnf Indexranchen och gehat. An ech mengen, mir mussen, wa mer Aidë ginn, natierlech och ëmmer kucken, a wéi engem System si mir hei zu Lëtzebuerg. A mir si frou an ech si besonnesch frou, dass mer deen Indexsystem hunn an dass mer en duerch deen heiten Tripartite-Accord an déi Mesuren, déi mer geholl hunn, natierlech och weiderhi stabiliséiert hunn. Ech soen iech Merci.

A, an dann war ech nach eng Äntwert schëlleg vu gëschter. D'LuxEnergie um Kierchbiërg muss wéi all Industrieanlage hir Äschen da professionell entsueren. Déi gutt Noriicht ass, dass e groussen Deel vun deenen Äsche vun esou enger gudder Qualitéit ass, dass ech se kann an der Landwirtschaft asetzen.

Dat heescht, déi ginn an de Felder genotzt, eebe quasi als en Dünger. An da gëtt nach en Deel iwwer eng spezialiséiert Offallfirma fachgerecht entsuert.

Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci dem Här Energieminister Claude Turmes. D'Diskussion ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwer de Projet de loi 8098. Den Text steet am Document parlementaire 8098⁶.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8098 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Mir maachen elo de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi ass eestëmmeg mat 60 Jo-Stëmmen uegoll.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par M. Laurent Mosar), Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Mme Elisabeth Margue, M. Georges Mischo (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusti

Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff (par M. Gusti Graas), Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Max Hahn) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz (par Mme Cécile Hemmen), M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch (par M. Yves Cruchten) et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup (par M. Jeff Engelen) et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

9. 8103 – Projet de loi modifiant la loi modifiée du 1er août 2007 relative à l'organisation du marché de l'électricité en vue de l'introduction d'une contribution négative dans le cadre du mécanisme de compensation

Mir kommen elo zum Projet de loi 8103 iwwer eng negativ Contributioun am Kader vu Kompensationsmesurë beim Elektreschen. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. An d'Wuert huet elo d'Madamm Rapportrice vun dësem Projet de loi, déi honorel Madamm Josée Lorsché.

Rapport de la Commission spéciale « Tripartite »

Mme Josée Lorsché (déi gréng), rapportrice | Merci, Här President. Bei dësem éischter technesch ausgerichte Projet de loi mat der Nummer 8103 geet et drëms, d'Stroumpräisser op den Niveau vun 2022 fir verschidden Ennclintë fir d'Joer 2023 ze stabiliséieren an domat enger weiderer Decisioun aus dem leschten Tripartite-Accord eng legal Basis ze ginn.

Fir dës Moossnam ëmsetzen ze kënnen, muss d'Optioun vu enger sougenannter „contribution négative“ am gesetzlech definéierte Kompensationsmechanismus vun de Stroumpräisser verankert ginn. Et ass dat, wat mer mat dësem Projet de loi maachen.

Parallèll zu dësem Projet de loi ass och e Règlement grand-ducal ausgeschafft ginn, deen d'Prozedur an d'Modalitéite vun der negativer Contributioun zougonschte vu gewëssenen Ennclintë reegelt.

Fir dat Ganzt besser verstoen ze kënnen, ass et wichteg ze wëssen, dass verschidden Entreprises, déi um Stroummarché aktiv sinn, sougenannt „obligations de service public“ ënnerleien. Dës bezéie sech op d'Sécherheet, d'Regularitéit, d'Qualitéit, d'Ëmwelt-normen an de Präis vun der Stroumliwwerung. Dat heescht ënner anerem, dass dës Firmen als ëffentlech Fournisseure vu Stroum obligéiert sinn, de Stroum op Basis vun erneierbaren Energiequellen anzekafen oder awer iwwer eng Kogeneratioun mat héijem Rendement.

Am Zesummenhang mat dësen Obligatiounen ass e „mécanisme de compensation“, wéi en offiziell genannt gëtt, als feste Bestanddeel vun der Berechnung vum Stroumpräis geschafe ginn. Dës Mechanismus, un deem all Stroumkonsument sech finanziell

bedeelege muss, gëtt all Joer vum Regulateur, dem ILR, nei bestëmmt a variéiert jee no Kategorie, an déi de Konsument fält.

D'Kategorie A applizéiert sech fir déijéineg Clienten, déi e järeleche Stroumverbrauch vu maximal 25 Megawattstonnen hunn. D'Kategorie B viséiert d'Gesamtheet vun de Clienten, déi e Stroumverbrauch vun iwwer 25 Megawattstonnen hunn am Joer, mat Ausnam vun der drëtter Kategorie, der Kategorie C. Ënnert dës Kategorie C fale sämtlech Entreprises aus dem Produktiounssecteur, déi e Stroumverbrauch vu méi wéi 20 Gigawattstonnen hunn oder de festgeluechte Krittäre vun de Betriber mat héijem Stroumverbrauch entsprechen.

De Prinzipp respektiv d'Zil vum Kompensationsmechanismus besteet dodran, d'Zousatzkäschten, déi beim Akaf vun erneierbaren Energien entstinn, gerecht ënner all de Stroumclinten opzedeelen. Duerch d'Erhéijung vun de Stroumpräisser um Grousshandelsmaart koum et allerdéngs elo zur Situatioun, dass de Mécanisme de compensation en Iwwerschoss gemaach huet an dass esou fir d'Joer 2022 bal 43 Milliounen vum Joer 2020 an 2021 reportéiert goufen.

Dir Dammen an Dir Hären, fir d'Stroumpräisser fir d'Joer 2023 op Basis vun all dësen Elementer stabiliséieren ze kënnen, mussen zwou Konditiounen erfëllt ginn, déi bis haut net am Gesetz virgesi waren. Éischens muss den Iwwerschoss, deen ech virdru genannt hunn, a Form vun enger Contribution négative zougonschte vum Client genotzt kënnen ginn, an zweetens muss de Staat d'Méiglechkeet kréien, de Kompensationsmechanismus mat enger zousätzlecher finanzieller Contributioun anzepaisen.

Am Fall, wou de Kompensationsmechanismus en Iwwerschoss opweist, schreiwen d'Netzbedreiwer den Ennclinten déi betrafte Montanten entweeder direkt oder awer iwwer de Wee vun de Fournisseuren gutt.

Bleift nach ze soen, dass dësse Projet de loi keng Dispositioun enthält, déi de Staatsbudget an iergendenger Form belaauscht.

Dir Dammen an Dir Hären, no dësen e wéineg méi komplexen Erklärungen a puncto Stroum kommen ech zu den Avisen, déi zu dësem Projet de loi erakommen a séier resuméiert sinn.

A sengem Avis vum 13. Dezember 2022 huet de Staatsrot e puer Remarque formuléiert, déi d'Visibilitéit an d'Verständnis vum Text betraff hunn an derzou gefouert hunn, dass d'Kommissioun den Text entsprechend ugepasst huet.

D'Chambre des Salariés huet sech mat dësem Projet de loi d'accord gewisen a betount, dass se all Moossnam ënnerstëtzt, déi geduecht ass, fir d'Kafkraaft vun de Menagen ze stäerken.

D'Chambre des Fonctionnaires huet och hiren Accord zu dësem Projet de loi ginn an huet keng weider Remarque gemaach.

An der Kommissioun vum 20. Dezember huet d'Kommissioun mäi Rapport eestëmmeg uegoll, soudatt der Ëmsetzung vun dëser wichtiger Moossnam, géif ech emol mengen, net méi vill am Wee dierft stoen.

Domat ginn ech den Accord vun der grénge Fraktioun, soen awer nach net direkt Merci, well eis nach eppes opgefall ass, Här President. Ech wëll Iech nach informéieren, dass sech eng kleng Erreur matérielle an den Text vum Projet de loi ageschlaach huet. Am zweeten Alinea vum Artikel 1 zum Schluss vum Saz ass ze liesen: „à l'alinéa 5“ amplaz „à l'alinéa 4“. Dat heescht, do misst d'Fënnf duerch d'Veier ersat ginn (veuillez lire: do misst d'Veier duerch d'Fënnf ersat